
DIE APOSTOLIESE GELOOFSBELYDENIS [24]

No. E289

Die Koning se prioriteite en evaluering

Dis 'n eenvoudige oefening om deur die briewe te lees, ten einde vas te stel waarop die Here Jesus 'n hoë premie plaas - wat Hy as belangrik ag:

- Christelike liefde - teenoor die Drie-enige God en die medemens, veral broeders en susters in die geloof.
- Diensbaarheid en goeie werke.
- Geloof, geduld en volharding in 'n vyandiggesinde omgewing.
- Kompromielose leersuiwerheid en verwerping van valse leraars.
- Haat, vermyding en uitroeiing van sonde.
- Ywer vir die suiwerheid van die gemeente, asook die gepaardgaande dissipline en tug in diens daarvan.
- Getrouheid in die gemeente se roeping om die waarheidsevangelie uit te dra.

Laat daar geen illusies hieroor wees nie: dis waaroor dit in gemeentewees gaan; dis wat die Here in Sy gemeente soek. En dit geld ononderhandelbaar vir elke gemeente, ongeag van tyd, kultuur of omstandighede.

Ewe duidelik kom in hierdie briewe na vore wat die Here in Sy gemeentes verag en veroordeel - en waarteen ons met alles in ons vermoë moet waak:

- Liefdeloosheid teenoor God en mens.
- Die duld van dwaalleer en diegene wat dit verkondig.
- Slap gemeentelike dissipline en verdraagsaamheid teenoor sowel sonde as sondaars in eie midde.
- Vormgodsdienste en geestelike louheid.
- Godsdienstige gearriveerdheid en selftevredenheid.

Dis baie betekenisvol om te let op dit waarna die Here Jesus gladnie in hierdie briewe verwys nie. Sekerlik is dit redelik om af te lei dat Hy dit nie as van *primêre* belang ag nie.

- Lidmaatskapgetalle en -groei.
- Die gemeente se finansiële begroting en fasiliteite.
- Wêreldse kwalifikasies, titels en begaafdheid van personeel en voorgangers.
- Organisasie, programme, aktiwiteite, gesagstrukture.
- Betrokkenheid by plaaslike of nasionale politiek en kultuur.

Goddelike en menslike beoordeling

Twee van die gemeentes kry net goedkeurende waardering van die Here. *Smirna* (2:8-11) en *Filadelfia* (3:7-13) kry as 't ware A-simbole.

Daarenteen kry twee gemeentes net kritiek en bestraffing. *Sardis* (3:1-6) en *Laodisea* (3:14-22) kry F-simbole. In eersgenoemde is daar darem nog 'n paar wat heilig lewe (3:4). Laodisea is egter al so ver heen dat dit onseker is of daar nog diesulkes is (3:20).

As hierdie vier briewe deurgewerk word, kom enkele sake na die oppervlak. Dit ruk elkeen wat die kerk se hoë roeping verstaan en die Here se eer op die hart dra, tot stilstand:

- Die twee A-gemeentes is beide maar sukkelaars. *Smirna* is armoedig en verdruk (2:9-10). *Filadelfia* het min krag (3:8). *In terme van hedendaagse idees is beide eintlik misluktings - maar van die Hoof van die kerk kry hulle net lof.*

Die twee F-gemeentes is op die oog af modelle. *Sardis* het selfs buite sy eie kring 'n reputasie van lewe (3:1). Waarskynlik dui dit op allerlei aktiwiteite. *Laodisea* is skatryk en reken dat hulle oor alles beskik wat 'n gemeente nodig mag hê (3:17). *Vandag sou hulle as suksesvolle gemeentes geag word - maar Jesus Christus het nie 'n enkele goeie woord vir een van hulle nie!*

Besef ons hoegenaamd tot watter mate vandag se idees oor gemeentelike sukses en mislukking verskil van Bybelse norme? Dis lewensbelangrik dat elke gemeente homself voortdurend beoordeel in die lig van die Skrif. Sommige "mislukkings" mag dalk baie bemoedig anderkant uitkom; en party "suksesse" sal vir seker geskud word tot in hulle fondament! Gestel jou gemeente moes vandag so 'n brief van die Hoof van die kerk ontvang - wat sou die inhoud wees? Wat sou julle simbool wees?

- En laat ons maar versigtig wees om nie te vinnig met 'n opinie te kom nie. 'n Verdere waarneming toon hoe verskriklik maklik dit is om die bal totaal mis te slaan as jy wel die kerk beoordeel. *Tweemaal sien ons in hierdie briewe hoe menslike evaluering lynreg strydig is met Christus s'n.*

Buitestaanders reken dat Sardis lewe, maar die Here Jesus verklaar hulle dood (3:1)! Die gemeente in Laodisea klop hulleself op die skouer, maar die Here lewer vernietigende kritiek: hulle is ellendig, beklaenswaardig, arm, blind en kaal!

Voorwaar is dit genade as 'n gemeente weier om sy ore uit te leen vir andere se lofsange, omdat hy weet hoe totaal onbetroubaar menslike opinie is. En baie, baie wys is die plaaslike kerk wat, diep bewus van sy geneigdheid tot selfbedrog, homself weer en weer met meedoënlose eerlikheid in die Woord van God spieël.

Die Reformatoriese vaders het hierdie dinge verstaan. Vandaar hulle wekroep: *Semper Reformanda!* (Gedurige Reformasie). Maar, let noukeurig op, *reformasie is nie om nuwe dinge te ontdek nie; dis om eeue-oue dinge opnuut weer te ontdek*. Hy wat God nie gereeld dank vir die ewigvasstaande, universeel-gesagvolle, immerbetroubare Woord nie, begryp nog maar baie min van God se gansandersheid en die menslike verdorwenheid!

Die lampstaander

In hierdie eerste drie hoofstukke van Openbaring word 'n baie sprekende simbool vir die plaaslike kerk¹ gebruik: *die lampstaander* (1:12, 13, 20; 2:1, 5). Let ook op die Here se intieme betrokkenheid by elke gemeente: Hy stap tussen hulle rond (1:13; 2:1).

Dit is van besliste belang dat die Griekse woord wat in die Afrikaanse Bybels met "kandelaar" (OAV) en "lamp" (NAV) vertaal word, inderdaad reg verstaan en vertaal sal word. Die bepaalde woord is *luggnia*, en word 12 keer in die Nuwe Testament

gebruik (Mt 5:15; Mk 4:21; Lk 8:16; 11:33; Hb 9:2; Op 1:12, 13, 20 (2x); 2:1, 5; 11:4).

Gesaghebbende woordeboeke² is eenstemmig: *die woord dui op 'n staander waarop een of meer lampe neergesit is, sodat die lig so wyd as moontlik kon skyn*. Dis nie die lamp self nie - daarvoor is daar ander woorde in Grieks. Die eerste 4 verse wat hierbo genoem is, bring die onderskeid tussen die lamp (*luggnos*) en die staander (*luggnia*) duidelik na vore.

Die beste Afrikaanse vertaling is dus *lampstaander*. Omtrent alle moderne Engelse vertalings gebruik dan ook deurgaans "*lampstand*".

Wat is die punt? In hierdie laaste en verhewe stuk openbaring wat die verheerlikte Christus aan Sy kerk gee, word van die plaaslike gemeente gesê *dat dit as wesensstaak het om 'n lampstaander te wees*. Dit het as wesensroeping om die lig hoog uit te lig sodat dit ver en wyd kan skyn - en ver en wyd gesien kan word.

Hieruit volg noodwendig die vraag: wat is dan die lamp, die lig? *Christus is die Lig van die wêreld* (Joh 8:12)!

Wat anders kan hier bedoel word as dat verkondiging van die Christusgesentreerde evangelie elke gemeente se sentrale roeping is! So 'n afleiding is volledig in pas met die res van die Nuwe Testament. Filippense 2:15-16 spel dieselfde roeping uit: "*Tree ... op as ligdraers in die wêreld deur die woord van die lewe uit te dra*." En Paulus wil niks anders doen nie as om Christus, die Gekruisigde, te verkondig (1Kor 2:2).

Iemand mag nou sê hy is nog altyd geleer die "kandelaar" staan vir die Heilige Gees. Almiskie. In elk geval maak dit in die finale analise min verskil, want die Heilige Gees het juis gekom *om Christus te verheerlik* (Jh 15:26; 16:8-11; 16:14).

2 Vgl. Bauer, Arndt en Gingrich, p.484; asook Louw en Nida, 6.105.

Verwydering van die lampstaander

Die gemeente in Efese word gewaarsku dat die Here hulle lampstaander sal verwyder indien hulle hul nie bekeer nie (2:5).

Wat beteken dit? Hoe verwyder Christus dit? Wat presies gebeur in 'n gemeente as die lampstaander verwyder word?

Die Bybel gee nie eksplisiete antwoorde op hierdie vrae nie. Maar ervaring het ons talle lesse geleer. Die kerkgeskiedenis is vol voorbeelde van wat gebeur as 'n gemeente se lampstaander verwyder word.

- Geestelike blindheid begin stadigaan intree. Lidmate begin geleidelik sig verloor op die wonder van hulle redding. Die gevolg is dat Christus se glansryke heerlijkheid algaande verdof. En, onvermydelik, hulle getuienis oor Sy Naam en groot verlossingsdade raak al hoe stiller.

- 'n Klemverskuiwing vind plaas. Die mens en sy dinge begin sentraal raak. 'n Behepthed om die kerk lekkerder en meer sosiaal te maak, en hierdie wêreld 'n beter plek, staan al hoe meer voorop.

Die tragiese gevolg is dat "die Lig van die wêreld" nie meer vanuit so 'n gemeente skyn nie. Christus word nie meer na 'n sterwende wêreld uitgehou nie. En Hy is nie meer die lidmate se wysheid, geregtigheid, heiligmaking en verlossing nie - daar word net nie meer in Hom geroem nie, in elk geval nie meer uit die mense se harte en met nat wange nie (1Kor 1:30-31, OAV).

- Christus word nie meer as God se *Groot Profeet* gepreek nie. Die Woord word nie behoorlik uitgelê nie, maar allerlei mensgesentreerde en "praktiese" temas word behandel. God se Wet is op die agtergrond, asook Christus en Sy apostels se ontvouing daarvan in die Nuwe Testament.

1 Let op dat dit nie die kerk in die algemeen is wat hier as lampstaander beskryf word nie, maar *elke plaaslike kerk of gemeente*. Dit word immers soos klokslag beklemtoon dat daar sewe lampstaanders is (1:12, 13, 20; 2:1).

- Christus word nie meer as God se *Groot Hoëpriester* gepreek nie. Die evangelie, die régte evangelie, word selde vanaf die kansel gehoor. En wanneer dit wel gebeur, is dit, anders as die Bybelse aanbidding daarvan, mensgesentreerd en sentimenteel. Omdat die lidmate vreemdelinge geword het vir God se geregtigheid en heilige standaarde, maak die kruis, die ware betekenis daarvan, in elk geval nie meer sóveel saak nie. God se vrye genade in Christus vir sondaars, het plek gemaak vir die eie-verdienste van filantropie en medemenslikheid.

- Christus word nie meer as God se *Groot Koning* gepreek nie. Jy gaan tevergeefs na so 'n gemeente toe om van Sy soewereine seggenskap en regering in Christene se lewens te hoor. Die noodsaak van selfaflegging en kruisdra in Sy voetspore is vervang met die beklemtoning van al die hier-en-nou-voordele van Christen-wees. Van Sy vermoë om deur die werk van Sy Heilige Gees sondaars bonatuurlik toe te rus tot 'n heilige lewe, word bloedweinig gesê; en van Hom as toekomstige Regter nog minder.

Normaalweg word so 'n gemeente nou gewild. Waarom? 1Kor 1:23 gee die antwoord. Die "struikelblok" (OAV) is verwyder en huigelaars voel tuis. En die prediking bevat nie meer "onsin" nie, met die gevolg dat vleeslike ongelowiges nie aanstoot neem nie.

Selfvoldaanheid volg nou. As God se Wet en heilige standaarde nie gepreek word nie, wat hou die mense nederig? Voeg hierby gewildheid - en gearriveerdheid is onvermydelik.

Die afwesigheid van Christusgesentreerdheid in 'n gemeente is nie die oorsaak waarom 'n gemeente die lampstaander verloor nie - dis die bewys dat dit alreeds verwyder is!

Dis meer as tragies, maar 'n kerk kan vir eeue so

lampstaander-loos voortbestaan. Al wat nodig is, is om genoeg institusionele stutte in te bou, en dit staan vanself - 'n ruïne, opgetooi in prag en praal. *En niemand binne die mure besef dit nie, want almal wat in die lig wandel, het lank vantevore reeds vertrek. Waar die Here Jesus is, daar is Sy dienaars immers saam met Hom (Jh 12:26).*

'n Lotsbepalende keuse

Deur al die eeue staan daar steeds 'n vlymskerp keuse voor elke gemeente (asook elke prediker en lidmaat): *Kies jy getrouheid, of kies jy sukses?*

Wat is getrouheid? *Om in God se oë te slaag.*
Wat is sukses? *Om in mense se oë te slaag.*

Natuurlik kan mens getrouheid kies, en ook suksesvol wees (in die Here se genade). En mens kan sukses kies, en tog in mense se oë misluk. *Maar dis onmoontlik om sukses te kies - en terselfdertyd in God se oë te slaag.*

O, as ons maar kon onthou: daar is twee paaie voor elke gemeente. En dit vereis 'n keuse - onontkombaar, radikaal, intens-bewustelik, lotsbepalend. *Dit gaan óf om mense se eer (sodat óns verheerlik kan word), óf om God se eer (sodat Hý verheerlik kan word).*

Nico van der Walt

- Nico v/d Walt onderskryf die historiese, internasionale en reformatoriese 1689 Baptistebelydenis, asook die Belydenis van Sola 5, 'n assosiasie van Godgesentreerde evangeliese gelowiges in meer as 'n halfdosyn lande in Afrika suid van die ewenaar.
- Subskripsies, adresveranderings, kansellaries en korrespondensie: Postnet Suite No.148, Privaatsak X1, Northcliff, 2115, Suid-Afrika. E: nico.vanderwalt@reformed.org.za; Tel. 011 476 2907; 082 848 9396.
- Blogs: www.e-preke.blogspot.com (met skakels na nóg 4 blogs)
- Weekliks word 'n preek/studiestuk soos hierdie wêreldwyd en gratis in Afrikaans en Engels per e-pos gestuur aan mense wat dit persoonlik aangevra het.
- Geen kopiereg. Dupliseer of preek gerus. Of stuur verder.